

St R. 2048 A II

BIBLIOTHEEK
STARINGGEBOUW

Rapport nr. 2048a

STANDAARDPROFIELEN VOOR DE WAARDEBEPALING VAN DE
GRONDEN IN BLOK III VAN DEELGEBIED OUDE VEENKOLONIËN

G. Kamping

Stichting voor Bodemkartering, Wageningen, 1988

15 DEC. 1988

JSN 288063 *

	INHOUD	Blz.
	WOORD VOORAF	7
1	DOEL EN OPZET	9
2	BESCHRIJVING VAN DE STANDAARDPROFIELEN	11
2.1	Toelichting op de profielbeschrijvingen	11
2.2	De profielbeschrijvingen	13
2.2.1	Zandgronden	13
2.2.2	Moerige gronden	15
2.2.3	Veengronden	17
2.2.4	Afwijkende gronden	18
	BIJLAGE	
	Situatie van de standaardprofielen (schaal 1 : 25 000)	

WOORD VOORAF

In opdracht van de Centrale Directie van de Landinrichtingsdienst te Utrecht is in september 1988 een reeks van standaardprofielen samengesteld in blok III van Deelgebied Oude Veenkoloniën.

De werkzaamheden werden uitgevoerd door G. Kamping.

De directeur van de
Stichting voor Bodemkartering,

Drs. R.F. van de Weg

1 DOEL EN OPZET

De Stichting voor Bodemkartering heeft voor de eerste schatting een reeks van standaardprofielen samengesteld in blok III van Deelgebied Oude Veenkoloniën. Dit gebied is een onderdeel van het Herinrichtingsgebied Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkoloniën.

Met de bestaande bodemkaart, schaal 1 : 50 000, en een goede kennis van de bodemkundige en hydrologische opbouw van het gebied als basis, zijn van nagenoeg alle voorkomende bodemeenheden één of meer profielen in het veld uitgezocht en beschreven. De bodemkaart, schaal 1 : 50 000, is in de periode 1965-1976 opgenomen. Door natuurlijke oorzaken, maar vooral door menselijk ingrijpen (o.a. diepploegen, mengwoelen en ontwateren) is er vooral veel veen verdwenen. Hierdoor stemt de kaart op veel plaatsen niet meer geheel met de werkelijkheid overeen.

In het rapport zijn de profielen genummerd en in vier reeksen gerangschikt: zandgronden, moerige gronden, veengronden en afwijkende gronden.

De profielen met de nummers Z8, Z9, V5, V6 en V7 zijn dezelfde als de profielen met de nummers Z24, Z25, V31, V32 en V14 genoemd in het rapport "Standaardprofielen ten behoeve van de waardebeoordeling der gronden in een gedeelte van het Herinrichtingsgebied Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkoloniën" (Stichting voor Bodemkartering, rapport nr. 1797).

In paragraaf 2.1 zijn de termen die bij de profielbeschrijvingen gebruikt worden, toegelicht. In paragraaf 2.2 zijn van alle profielen de voorkomende horizonten (lagen) uitgebreid beschreven.

De ligging van de profielen is weergegeven op een situatiekaart, schaal 1 : 25 000, die als bijlage bij het rapport gevoegd is. Een nauwkeuriger plaatsaanduiding van de profielen is te vinden op situatieschetsen die alleen aan de opdrachtgever zijn verstrekt.

2 BESCHRIJVING VAN DE STANDAARDPROFIELEN

2.1 Toelichting op de profielbeschrijvingen

Profielnummer. Alle standaardprofielen hebben een nummer; de reeks zandgronden is aangegeven met de letter Z, de moerige gronden met de letter W, de veengronden met de letter V en de afwijkende gronden met de letter A.

Bodemeenheid en grondwatertrap. De voor de codes van de gebruikte letters en cijfers wijken in verband met een verdere detaillering af van de bestaande kaarten, schaal 1 : 50 000.

- Zandgronden zijn gronden waarvan het niet-moerige gedeelte tussen 0 en 80 cm - mv. voor meer dan de helft van die dikte uit zand bestaat. De reeks is aangegeven met de hoofdletters H en Z:

H = een humuspodzolgrond d.w.z. een zandgrond met onder de humushoudende bovengrond een meer of minder bruine inspoe-
lingshorizont (humuspodzol-B);

Z = een zandgrond zonder een inspoelingshorizont.

De kleine letters vóór de hoofdletters geven de aard van de bovengrond aan:

p of geen letter = een humushoudende bovengrond, 15-30 cm dik;

c = een humushoudende bovengrond, 30-50 cm dik.

De kleine letter n achter de hoofdletters geeft aan dat de gronden onder natte omstandigheden ontstaan zijn.

De cijfertoevoegingen hebben de volgende betekenis:

eerste cijfer: 3 = zeer fijn zand (105-150 μm);

5 = matig fijn zand (150-210 μm).

tweede cijfer: 1 = leemarm materiaal (< 10% leem);

3 = zwak lemig materiaal (10-17½% leem);

5 = sterk lemig materiaal (17½-32½% leem).

- Moerige gronden zijn zandgronden met een moerige (venige) bovengrond of een moerige tussenlaag die binnen 40 cm - mv. begint en dunner dan 40 cm is. De reeks is aangegeven met de hoofdletter W.
- Veengronden bestaan tussen 0 en 80 cm voor meer dan de helft van die dikte uit moerig (venig) materiaal. De reeks is aangegeven met de hoofdletter V.

De kleine letters vóór de hoofdletters W en V geven de aard van de bovengrond aan:

a = kleiarne moerige eerdlaag;

z = humushoudend zanddek, 15-40 cm dik.

De kleine letters áchter de W en V geven de aard van de ondergrond aan:

p = zand met een humuspodzol-B die ondieper dan 120 cm - mv. begint;

z = zand zonder een humuspodzol-B die ondieper dan 120 cm - mv. begint;

s = mosveen;
c = zeggeveen.

Afwijkende gronden. In dit gebied is een aantal wijken met zand en puin dichtgemaakt en daarna in cultuur gebracht.

- De grondwatertrappen zijn als volgt ingedeeld:

Grondwatertrap (Gt)	I	II	III')	IV	V')	VI	VII
Gemiddeld hoogste grondwaterstand in cm beneden maaiveld (GHG)	< 20	< 40	< 40	> 40	< 40	40-80	> 80
Gemiddeld laagste grondwaterstand in cm beneden maaiveld (GLG)	< 50	50-80	80-120	80-120	> 120	> 120	> 160

') Een letter b achter deze Gt-codes betekent 'droger deel'. Om de gedachten te bepalen: met een GHG dieper dan 25 cm beneden maaiveld.

Diepte in cm beneden maaiveld. Diepte-aanduiding van de voorkomende horizonten tot max. 120 cm - mv.

Omschrijving. Nadere beschrijving van het in de desbetreffende laag voorkomende materiaal, t.w. humusgehalte, lemigheid, kleur van de zandondergrond en veensoort.

Organische stof en leem. In deze kolommen is het gehalte van de organische stof en de leemfractie in procenten weergegeven.

leemfractie : minerale delen kleiner dan 50 μm .

Opmerkingen. In deze kolom is een aantal voor zichzelf sprekende aanduidingen gegeven als stug, verwerkt, enz. Ook is hier de zandgrofheid aangegeven als het materiaal fijner is dan 150 μm (zeer fijn zand).

2.2 De profielbeschrijvingen

2.2.1 Zandgronden

Profiel nr.	Bodem- eenheid en grondwa- tertrap	Diepte (cm - mv.)	Omschrijving	Org. Leem stof (%)	Opmerkingen (%)
Z1	Hn53 VI	0- 25	humusrijk, zwak lemig zand	10	16
		25- 55	bruin, zwak lemig zand	2	16 stug
		55-120	bruinbleek, zwak lemig zand		16
Z2	Hn51 VII	0- 20	humeus, leemarm zand	4	8
		20- 40	bruin, leemarm zand	1	8
		40-120	geel, leemarm zand		8
Z3	cHn53 VI	0- 35	humusrijk, zwak lemig zand	10	16
		35- 45	zand + veenresten		
		45- 75	bruin, sterk lemig zand	25	zeer fijn zand
		75-120	geel, zwak lemig zand		14
Z4	Zn51 VII	0- 25	humeus, leemarm zand	4	8 afgegraven
		25-120	geel, leemarm zand		8
Z5	Hn53 VI	0- 30	humusrijk, zwak lemig zand	12	17
		30- 70	bruin, zwak lemig zand	1	12
		70-120	geel, leemarm zand		8
Z6	Hn53 VI	0- 25	humusrijk, zwak lemig zand	8	14 verwerkt
		25- 75	bruin + geel, zwak lemig zand	1	12 tot 75 cm
		75-120	geelbleek, leemarm zand		8
Z7	Hn53 VII	0- 20	humeus, zwak lemig zand	6	11
		20- 50	bruin, leemarm zand	2	8
		50-120	geel, leemarm zand		8
Z8	Hn53 VI	0- 20	humusrijk, zwak lemig zand	12	12 verwerkt
		20- 65	grijs + bruin, zwak lemig zand + veenresten	2	11 tot 65 cm
		65-120	geel, zwak lemig zand		11

Profiel nr.	Bodem- eenheid en grondwa- tertrap	Diepte (cm - mv.)	Omschrijving	Org. Leem stof (%)	Opmerkingen (%)
Z9	Hn53	0- 20	humusrijk, zwak lemig zand	12	12
	VI	20- 60	bruin, zwak lemig zand	2	12
		60-120	geelbleek, leemarm zand		9
Z10	Hn53	0- 25	humusrijk, zwak lemig zand	8	17
	VI	25- 50	bruin, zwak lemig zand	2	16
		50-120	geelbleek, zwak lemig zand		17 zeer fijn zand
Z11	cHn53	0- 35	humusrijk, zwak lemig zand	10	16
	VI	35- 50	bruin, zwak lemig zand	2	15 stug
		50-120	geelbleek, zwak lemig zand		17 zeer fijn zand
Z12	Hn53	0- 25	humeus, zwak lemig zand	6	14 afgegraven
	IIIb	25-100	bruin + geel, zwak lemig zand		12
		100-120	geelbleek, leemarm zand		8
Z13	Hn51	0- 20	humeus, leemarm zand	5	8
	VII	20- 60	bruin, leemarm zand	1	8
		60-120	geel, leemarm zand		8
Z14	cHn35	0- 35	humusrijk, sterk lemig zand	12	22 zeer fijn zand
	VI	35- 65	bruin, zwak lemig zand	2	16
		65-120	geelbleek, zwak lemig zand		14
Z15	Hn53	0- 20	humusrijk, zwak lemig zand	14	16
	VI	20- 75	bruin, zwak lemig zand	2	16
		75-120	geelbleek, zwak lemig zand		14
Z16	Zn35	0- 25	humusrijk, sterk lemig zand	12	20 zeer fijn zand
	IIIb	25- 30	zandige meerbodem		
		30-120	geelbleek, sterk lemig zand		18 zeer fijn zand
Z17	Hn53	0- 25	humusrijk, zwak lemig zand	8	16
	VI	25- 60	bruin, zwak lemig zand	1	16
		60-120	geelbleek, sterk lemig zand		20 zeer fijn zand
Z18	Zn53	0- 20	humeus, zwak lemig zand	6	14
	VI	20- 60	geel, zwak lemig zand		14
		60- 90	geelbleek, sterk lemig zand		20 zeer fijn zand
		90-120	geelbleek, zwak lemig zand		14

Profiel nr.	Bodem- eenheid en grondwa- tertrap	Diepte (cm - mv.)	Omschrijving	Org. Leem stof (%)	Opmerkingen (%)
Z19	Zn35 III	0- 20 20- 50 50-120	humusrijk, sterk lemig zand zandige meerbodem geelbleek, zwak lemig zand	12 25 14	zeer fijn zand
Z20	Hn51 VII	0- 20 20- 35 35-120	humeus, leemarm zand bruin, leemarm zand geel, leemarm zand	4 1 8	8 8 8

2.2.2 Moerige gronden

Profiel nr.	Bodem- eenheid en grondwa- tertrap	Diepte (cm - mv.)	Omschrijving	Org. Leem stof (%)	Opmerkingen (%)
W1	zWp VI	0- 17 17- 35 35- 65 65-120	humusrijk, zwak lemig zand veenmosveen, platerig bruin, zwak lemig zand geelbleek, zwak lemig zand	14 16 2 16	16 16 stug zeer fijn zand
W2	aWz III	0- 20 20- 40 40-120	venig, sterk lemig zand venige meerbodem geelbleek, zwak lemig zand	17 20 15	zeer fijn zand
W3	aWp IIIb	0- 20 20- 35 35- 70 70-120	venig, zwak lemig zand veenmosveen, platerig bruin, zwak lemig zand geelbleek, zwak lemig zand	16 15 2 16	15 16 stug 16
W4	zWp VI	0- 30 30- 40 40- 65 65-120	humusrijk, zwak lemig zand veenmosveen, vast bruin, zwak lemig zand bruingeel, zwak lemig zand	10 16 2 15	16 12 15 12

Profiel nr.	Bodem- eenheid en grondwa- tertrap	Diepte (cm - mv.)	Omschrijving	Org. Leem stof (%)	Opmerkingen (%)
W5	zWz IIIB	0- 25	humusrijk, zwak lemig zand	12	16
		25- 40	veenmosveen, los		
		40- 75	bruinbleek, sterk lemig zand	18	zeer fijn zand
		75-120	geelbleek, sterk lemig zand	20	zeer fijn zand
W6	zWp VI	0- 30	humusrijk, zwak lemig zand	10	16
		30- 60	zand + veen		verwerkt tot 60 cm
		60- 80	bruinbleek, zwak lemig zand	12	zeer fijn zand
		80-120	geelbleek, zwak lemig zand	12	zeer fijn zand
W7	zWp VI	0- 30	humusrijk, zwak lemig zand	12	16
		30- 50	zand + veen		verwerkt tot 50 cm
		50- 65	bruin, zwak lemig zand	1	16
		65- 85	geelbleek, sterk lemig zand	22	zeer fijn zand
		85-120	geelbleek, zwak lemig zand	16	
W8	zWp IIIB	0- 20	humusrijk, zwak lemig zand	13	16
		20- 40	veenmosveen, los		
		40- 75	bruin, zwak lemig zand	2	15
		75-120	geelbleek, zwak lemig zand	17	zeer fijn zand
W9	zWp VI	0- 20	humusrijk, zwak lemig zand	14	17
		20- 45	zand + veen		verwerkt tot 45 cm
		45- 70	bruin, zwak lemig zand	1	16
		70-120	geelbleek, sterk lemig zand	20	zeer fijn zand
W10	aWz III	0- 18	venig, zwak lemig zand	24	12
		18- 35	zeggeveen		
		35- 50	zandige meerbodem		
		50-120	geelbleek, zwak lemig zand	17	zeer fijn zand
W11	aWp IIIB	0- 20	venig, zwak lemig zand	17	16
		20- 35	veenmosveen, los		
		35- 45	grijs, zwak lemig zand	12	
		45- 70	bruin, zwak lemig zand	16	
		70-120	geelbleek, zwak lemig zand	16	
W12	zWp VI	0- 25	humusrijk, zwak lemig zand	12	16
		25- 80	zand + veen		verwerkt tot 80 cm
		80-120	geelbleek, zwak lemig zand	14	

2.2.3 Veengronden

Profiel nr.	Bodem- eenheid en grondwa- tertrap	Diepte (cm - mv.)	Omschrijving	Org. Leem stof (%) (%)	Opmerkingen
V1	aVs	0- 20	venig, zwak lemig zand	20	15
	IIIb	20-120	veenmosveen, vast		
V2	aVz	0- 20	venig, zwak lemig zand	20	16
	II	20- 90	zeggeveen		
		90-120	geelbleek, sterk lemig zand	20	zeer fijn zand
V3	aVz	0- 25	veraard veen		
	IIIb	25- 70	zeggeveen		
		70-120	geelbleek, zwak lemig zand	16	
V4	aVp	0- 17	venig, zwak lemig zand	20	15
	III	17- 35	veenmosveen, vast		
		35- 50	gliede		
		50- 80	bruin, zwak lemig zand	2	14 stug
		80-120	geelbleek, zwak lemig zand	14	
V5	aVz	0- 15	veraard veen		
	II	15- 40	zeggeveen, verweerd		
		40-110	zeggeveen		
		110-120	geelbleek, zwak lemig zand	11	
V6	aVz	0- 25	venig, zwak lemig zand	20	14
	IIIb	25- 40	veenmosveen, los		
		40- 60	zeggeveen		
		60- 70	meerbodem		
		70-120	geelbleek, zwak lemig zand	11	
V7	aVc	0- 15	zandig veen met ijzeroer		
	II	15- 70	zeggeveen		
		70-120	zeggeveen met houtresten		

2.2.4 Afwijkende gronden

- A1 Laad- en losplaats
60 cm zand op veenmosveen
- A2 Oude bewoningsplaats met veel puin
- A3 Dichtgemaakte wijk met zand en puin
- A4 Dichtgemaakte wijk met klei en puin
- A5 Dichtgemaakte wijk met zand en puin
- A6 Oude bewoningsplaats met zand en puin